

1831 / 25
1831 / 25
P-25/87, SÚA

(18.-20.12.1986)

16.1.1987

FEDERÁLNÍ
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
K č.j. : 010.056/87-3
STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV v Praze
ZRUŠEN STUPĚŇ UVAŽENÍ
Důvod: 26726/67-00
Příloha I
PhDr. Alena Nosková
Podpis: T a j n é

I N F O R M A C E

o průběhu a výsledcích oficiální přátelské návštěvy ministra zahraničních věcí Československé socialistické republiky Bohuslava Chňoupeka v Mongolské lidové republice ve dnech 18. - 20. prosince 1986

Na pozvání ministra zahraničních věcí MoLR M. Dügersürena vykonal ve dnech 18. - 20. prosince 1986 ministr zahraničních věcí ČSSR Bohuslav Chňoupek oficiální přátelskou návštěvu v MoLR.

Návštěva byla schválena usnesením předsednictva ÚV KSČ č. 1382 ze dne 6. 11. 1986. Vytyčené cíle návštěvy byly splněny jak v oblasti bilaterálních vztahů, tak i z hlediska úkolu dále maximálně upevňovat semknutost, jednotu, koordinovanou linii a všestrannou spolupráci zemí socialistického společenství na zásadách socialistického internacionalismu.

V průběhu svého pobytu B. Chňoupek byl přijat generálním tajemníkem ÚV MLRS a předsedou prezidia Velkého lidového churalu D. Batmönchem a náměstkem předsedy rady ministrů, předsedou mongolské části československo-mongolské mezivládní komise pro hospodářskou a vědeckotechnickou spolupráci Č. Sürenem.

Dne 18. prosince 1986 se uskutečnily rozhovory mezi ministry zahraničních věcí B. Chňoupekem a M. Dügersürenem.

Na závěr návštěvy bylo vydáno společné komuniké, které reaguje na nejaktuálnější otázky mezinárodní situace a bilaterálních vztahů a odráží plnou shodu stanovisek ČSSR a MoLR.

Bilaterální vztahy

B. Chňoupek při přijetí u nejvyššího představitele MoLR Džambyna Batmöncha tlumočil soudružské pozdravy od G. Husáka a zdůraznil význam setkání obou nejvyšších stranických a státních představitelů v Praze v srpnu 1986. Ve svém výkladu informoval D. Batmöncha o úsilí čs. lidu při plnění úkolů XVII. sjezdu KSČ, vyložil čs. stanoviska ke klíčovým otázkám současnosti a seznámil ho s výsledky své návštěvy v ČLR.

D. Batmönch opětoval pozdravy a vyslovil přesvědčení, že jednání obou ministrů přispěje k dalšímu upevnění přátelství a všestranné spolupráce mezi ČSSR a MoLR. Vyjádřil potěšení nad dynamickými a úspěšně se rozvíjejícími vztahy mezi ČSSR a MoLR a podtrhl klíčový význam těsné spolupráce mezi KSČ a MLRS pro jejich rozvoj. Podtrhl prvořadý význam závěrů moskevského setkání nejvyšších představitelů členských zemí RVHP, které začalo novou etapu mnohostranné a plodné spolupráce obou bratrských zemí při zvyšování efektivnosti socialistické ekonomické integrace.

Náměstek předsedy rady ministrů Čojnoryn Süren /předseda RM MoLR D. Sodnom byl v té době na služební cestě/ informoval B. Chňoupka, že nyní mongolská strana zvažuje možnost navázání přímých vztahů mezi socialistickými organizacemi MoLR, ČSSR a ostatními partnery v členských zemích RVHP. Vyslovil předpoklad, že v období 8. pětiletky hodnota vzájemného zahraničního obratu dosáhne 200 mil. Rbl. Zdůraznil, že ČSSR je po SSSR druhým největším obchodním partnerem MoLR. Vyjádřil nespokojenost s tím, že dosud nejsou v MoLR vytvořeny mnohostranné společné podniky s cílem osvojení ložisek chövsgölských fosfátů, koksátelského uhlí v Tavan Tolgoj a ložisek železné rudy v Šaryn Golu. Současně uvedl, že MoLR nastupuje cestu budování vlastního strojírenství a hutnictví malého výkonu. Závěrem Č. Süren

požádal B. Chňoupka o pomoc při zahájení výstavby nového mongolského velvyslanectví v Praze.

Při jednání ministrů zahraničních věcí ČSSR a MoLR bylo oboustranně vyjádřeno plné uspokojení nad rozvojem čs.-mongolských vztahů v souladu se Smlouvou o přátelství a spolupráci z roku 1973 a Programem dlouhodobé hospodářské a vědeckotechnické spolupráce do roku 2000.

Ministr B. Chňoupek v rozhovorech s Č. Sürenem a ministrem M. Dügersürenem podtrhl význam setkání generálních tajemníků G. Husáka a D. Batmöncha v srpnu 1986 jako významný impuls k dalšímu rozvoji bilaterálních vztahů, jakož i význam vysoké úrovně vzájemných stranických delegací na posledních sjezdech našich stran. Konstatoval pozitivní bilanci styků i po státní a parlamentní linii a mezi společenskými organizacemi. Ocenil spolupráci mezi ministerstvy zahraničních věcí obou států.

V oblasti ekonomické spolupráce poukázal B. Chňoupek zejména na význam koordinace národohospodářských plánů a plnění dlouhodobých dohod o hospodářské spolupráci a vzájemné výměně zboží a platbách na léta 1986 - 1990. Naše činnost je především zaměřena na spolupráci v oblasti geologického průzkumu, těžby nerostných surovin, v kožedělném a obuvnickém průmyslu. Prvním krokem ke kvalitativně vyšší formě spolupráce je aktivizace společného podniku Mongolčechoslovakmetal.

Ministr M. Dügersüren konstatoval plnou shodu mongolských stanovisek s výkladem B. Chňoupka k čs. - mongolským vztahům ve všech oblastech.

Zdůraznil, že v hospodářské sféře se MoLR zaměřuje na zintenzivnění vědeckotechnické spolupráce s ČSSR, zejména v těch oblastech a podnicích, které byly vybudovány s pomocí ČSSR. Jde např. o spolupráci při zvyšování kvality produkce obuvnické továrny až na úroveň dosahovanou v dalších socialistických státech.

V oblasti kulturní, školské, vědecké, zdravotnické a sportovní spolupráce byl oboustranně kladně ohodnocen její úspěšný a soustavný rozvoj na základě Plánu spolupráce na léta 1986 - 1990.

K otázce podepsání Dohody o vzájemném uznávání dokladů o vzdělávání ministr M. Dүgersüren sdělil, že v nejbližší době se očekává reorganizace mongolského školství, a proto Státní výbor pro VŠ požádal o odklad podpisu dohody. Dále oznámil, že MZV MoLR dle návrhu čs. strany doporučí ministerstvu zdravotnictví přezkoumat jednotlivá ustanovení Dlouhodobé dohody o zdravotnické spolupráci z hlediska dosažené úrovně styků mezi ČSSR a MoLR v této oblasti a eventuálně podpoří návrh na podepsání nové dohody.

Vnitropolitická situace v MoLR

Nejvyšší představitel MoLR D. Batmönch k vnitropolitické situaci uvedl, že mongolský lid úspěšně realizuje závěry XIX. sjezdu MLRS. V současné době stranické, státní a hospodářské orgány rozpracovávají závěry 2. pléna MLRS, které se zabývalo stavem plnění úkolů XIX. sjezdu.

Ministr M. Dүgersüren poukázal na nutnost efektivnějšího využívání pomoci a prostředků poskytovaných MoLR ze strany ZSS, především SSSR. Pro stabilitu mongolské ekonomiky mají mimořádný význam tři faktory působící v RVHP :

- a/ stabilní cena strojů, zařízení a součástí;
- b/ výše tarifů za specialisty ze socialistických zemí, kteří pomáhají rozvíjet ekonomiku MoLR;
- c/ zachování pobídkových cen některých exportních výrobků MoLR.

Vyjádřil naději, že socialistické země, včetně ČSSR, budou přijímat požadavky vlády MoLR s pochopením.

Jménem UV MLRS a vlády MoLR upřímně poděkoval nejvyšším stranickým a státním orgánům ČSSR za pomoc, kterou poskytují MoLR při upevňování její materiálně technické základny i při rozvoji nadstavby mongolské společnosti.

Mezinárodní otázky

Ministr B. Chňoupek ve svém výkladu podrobně analyzoval současnou mezinárodní situaci v duchu závěrů XXVII. sjezdu KSSS a XVII. sjezdu KSC a vyložil čs. stanoviska k nejdůležitějším mezinárodním otázkám s důrazem na naše hodnocení vývoje v Evropě.

Vysoce hodnotil návrh MoLR na uzavření Konvence o neútočení a nepoužití síly mezi státy Asie a Tichomoří a uvedl konkrétní příklady jeho podpory ze strany ČSSR jak na mnohostranných mezinárodních fórech /zejména na půdě OSN/, tak i při důležitých bilaterálních jednáních na různých úrovních.

Mongolská strana konstatovala plnou shodu stanovisek MoLR s čs. hodnocením současné mezinárodní situace.

Ministr M. Dügersüren vyjádřil naprostou podporu MoLR všem mírovým iniciativám KSSS a SSSR a dalších bratrských stran a zemí směřujícím k návratu k uvolnění v mezinárodních vztazích a zajištění míru ve světě. Rok 1986 označil za rok další konsolidace sil míru, sociálního pokroku a velkého nástupu socialistických zemí proti politice imperialismu.

Registrují i realistický pohled některých představitelů kapitalistických států. Odrazil se například na 41. zasedání VS OSN ve větší konstruktivnosti jednání nežli v minulosti. Pokud jde o postoj k OSN MoLR hodlá své přípravě na nadcházející zasedání VS OSN věnovat větší pozornost. Soustředí se především na ekonomické a humanitární problémy. MoLR dospěla k názoru, že přípravná jednání, konzultace a předporady ZSS

k problematice a jednáním OSN se musí zbavit formálnosti a schematismu.

Shodných názorů bylo dosaženo rovněž v hodnocení vlivu Hnutí nezúčastněných zemí na současnou mezinárodní situaci a na nutnost spolupráce socialistických zemí s jeho progresivními silami.

Asie a Tichomoří označil M. Dүgersүren za arénu vojenské konfrontace. Vytváří se zde tzv. trojúhelníky strategického charakteru /USA, Japonsko, J. Korea nebo USA, Japonsko, ČLR/, které neustále rozšiřují spolupráci ve vojenské oblasti, zaměřují se proti SSSR a snaží se narušit spojení mezi socialistickými zeměmi a SSSR.

Plně podpořil konstruktivní návrhy M. S. Gorbačova z Vladivostoku. MoLR navrhla setkání bratrských komunistických a dělnických stran Asie k projednání aktuálních otázek bezpečnosti na kontinentu a stala se koordinátorem této schůzky. Účast dosud přislíbilo více než 20 stran. KS Číny se schůzky zřejmě nezúčastní a tím citelně poškozují jednotu mezinárodního komunistického dělnického hnutí. Rozhodnutí Korejské strany práce bude zřejmě do značné míry poznamenáno postupem KS Číny.

Ministr M. Dүgersүren vysoce vyzdvihl spolupráci mezi MoLR a ČSSR na mezinárodní aréně. Poděkoval za podporu mongolských stanovisek a návrhů na 41. zasedání VS OSN a pozitivně ocenil všechny konkrétní čs. návrhy na mezinárodním fóru.

Uvedl, že mongolská strana si vysoce váží principiální čs. zahraniční politiky, která velkým dílem přispívá k upevnění ekonomického a obranného potenciálu socialistického společenství a ke zvýšení politické váhy socialismu ve světě.

S ohledem na mongolská specifika D. Batmönch i M. Dүgersүren věnovali pozornost mongolsko - čínským vztahům. Oba

shodně uvedli, že dochází postupně k aktivizaci vztahů v oblasti obchodu, kultury a sportu a v činnosti Společnosti mongolsko - čínského přátelství. Stranické styky zatím neexistují. MoLR bude nadále normalizovat styky s ČLR v zájmu zajištění míru a bezpečnosti v Asii a ve světě. M. Dügersüren uvedl, že k oživení vzájemných vztahů došlo po návštěvě náměstka ministra zahraničních věcí MoLR D. Jondona v ČLR v r. 1984, kdy byl podepsán protokol o společné hranici. V létě m.r. byla v Ulánbátaru uzavřena konzulární dohoda. V současné době čínská strana přijímá všechny mongolské návrhy týkající se aktivizace vzájemných styků. V rozvoji vztahů s ČLR bude MoLR nadále vycházet z těchto hledisek :

- a/ z poměru Číny k nezávislosti MoLR /čínská strana se dosud plně nevzdala územních nároků vůči MoLR/;
- b/ z nepřijatelnosti čínské pozice stavějící SSSR na stejnou úroveň s USA;
- c/ z nepřijatelnosti výroků čínských představitelů označujících SSSR nadále za jediný stát ohrožující Čínu vojenskou silou;
- d/ z nebezpečí vyplývajících z rozšiřující se vojenské spolupráce ČLR s USA a Japonskem;
- e/ z pokračujícího úsilí ČLR o narušení jednoty socialistických států jihovýchodní Asie /VSR, LLDR, KLR/.

I v těchto podmínkách se však bude MoLR snažit, jak konstatoval M. Dügersüren, rozvíjet své vztahy s ČLR ku prospěchu míru v Asii a na celém světě.

Závěrem čs. ministr zahraničních věcí B. Chňoupek pozval svého mongolského partnera M. Dügersürena k návštěvě Československé socialistické republiky. Pozvání bylo s díky přijato.

Oficiální přátelské návštěvě čs. ministra zahraničních věcí B. Chňoupka byla v mongolských hromadných sdělovacích prostředcích věnována značná pozornost.

Z á v ě r y :

- 1/ Návštěva B. Chňoupka v MoLR proběhla v souladu se zaměřením čs. zahraniční politiky vůči MoLR. Její výsledky jsou pozitivní jak z hlediska bilaterálního, tak i mezinárodně politického. Byla vhodně načasována po skončení XVII. sjezdu KSČ a XIX. sjezdu MLRS.
- 2/ Návštěva přispěla k dalšímu prohloubení vztahů bratrského přátelství a všestranné spolupráce mezi ČSSR a MoLR, které se podle shodného názoru obou stran úspěšně rozvíjejí ve všech oblastech a na všech úrovních.

Jednání a rozhovory s mongolským nejvyšším představitelem D. Batmönchem, náměstkem předsedy rady ministrů Č. Sürenem, jakož i ministrem zahraničních věcí M. Dügersürenem potvrdily, že MoLR počítá i v dlouhodobé perspektivě s ČSSR jako s jedním z hlavních partnerů v politické, ekonomické a dalších oblastech spolupráce. MoLR je zainteresována na prohlubování ekonomické spolupráce s ČSSR a zejména na čs. pomoci při další industrializaci země.

- 3/ Z mezinárodně-politického hlediska byla návštěva konkrétním příspěvkem k dalšímu upevnování jednoty a semknutosti ZSS a přispěla ke koordinaci stanovisek na úrovni ministrů zahraničních věcí.

Čs. straně poskytla návštěva mj. možnost vyjádřit znovu zásadní podporu úsilí SSSR o vytvoření komplexního systému mezinárodní bezpečnosti v Asii a ve světě vůbec. Byl znovu podpořen návrh MoLR na uzavření Konvence o neútočení a nepoužití síly ve vztazích mezi státy Asie a Tichomoří.

B. Chňoupek informoval mongolské představitele o výsledcích své návštěvy v ČLR.

Při výměně názorů se potvrdila naprostá shoda pozic ČSSR a MoLR ke všem aktuálním otázkám mezinárodního vývoje.

V Praze dne 16. ledna 1987